СВОБОДА — SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК LVIII. Ч. 230. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 4-го ЖОВТНЯ 1950. — No. 230. JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, OCTOBER 4, 1950 — VOL. LVIII.

П'ЯТЬ ЦЕНТІВ в Злуч. Дер. Америки СІМ ЦЕНТІВ Закордоном — Тел. „Свободи": BErgen 4-0807, 4-0237 — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 — FIVE CENTS in the U. S. of America SEVEN CENTS Elsewhere

ОБОРОННА ПРОДУКЦІЯ МАЄ ПЕРШЕНСТВО

Вашингтон, 2 жовтня. — Краєва Влада Продукції оприлюднює, що замовлення у промислових підприємствах, пороблені департаментом оборони або комісією атомової енергії мають мати першенство перед цивільними замовленнями вже від 3 жовтня. Замовлення, яке має марку "DO", від початкових буков в англійській мові "Defense Order" мусять бути виповнені якнайшвидше все одно, чи вони найдуться в головнім підприємстві чб в підчиненім головному („субконтракті"). Якщо зайде потреба, то букви „ДО" будуть причіплені навіть до місць, в яких підготовляють матеріяли до продукції і не будуть повторювані ніякою іншою владою крім краєвої Влади Продукції. Щодо матеріялів, то загальне переконання таке, що їх є повно, за виїмком високо-октанової газоліни..

Бизнесові кола радо прийняли до відома оповістку про першенство в оборонній продукції, бо вони вже здавна мали готові пляни до швидкого виконання замовлень. На вістку про поспіх у виконанні замовлень вартісні папери на нюйорській біржі почали скакати вгору в спосіб, який рідкосно трапляється. У понеділок дійшли ціни таких паперів до найвищої висоти впродовж останніх чотирьох років. Вістті про знесення урядових обмежень на вартість канадійського доляра причинилася до несподіваної підвишки цін на уділи корпорацій, які мають свої підприємства у Канаді.

ФРЕДЕРИК В. ФІЛД АГЕНТОМ ЧЕРВОНИХ КИТАЙЦІВ.

Вашингтон. — Ню Йорський мільйонер, Фредерик Вандербілт Філд, зареєструвався як чужинний агент, що представляє інтереси комуністичного Китаю. Таку оповістку оприлюднив департамент справедливости. Філд був знаний як комуністичний поплентач, який від кількох років постійно давав фінансову підтримку комуністам. Конґрес перед виїздом на вакації признав його винуватим непослуху, коли він відмовився сказати, чи він є комуніст. Тепер він виявив, що він є агентом Банку Китаю, Краєвої Китайської Літунської Корпорації, Генеральним Директором Поштових Посилок Китаю, а всі ті установи підлягають комуністичному режимови. Він теж зареєстрував себе як секретар і директор корпорації „Публікації Совєтської Росії Сьогодні". Крім нього зареєструвалися ще інші особи, як чужинні агенти, між ними Роберт Крайслінгер, агент для „Інформаційного Бюлетеня СССР".

800 АМЕРИКАНЦІВ МАЮТЬ ПРАВО ДО ВІДШКОДУВАННЯ В КОРЕЇ.

Вашингтон. — Понад 800 американців, які втекли з Кореї з вибухом війни, мають вигляди, що дістануть відшкодування за втрату особистого маєтку. Департамент стейту виявляє, що претенсії до відшкодування за втрати зголошують у першу чергу працівники амбасади і їх родини, як теж і працівники з Адміністрації Економічної Кооперації.

РОЗБИТКИ КОМУНІСТИЧНИХ АРМІЙ, які почали агресію в Кореї та вже святкували свою „перемогу", йдуть тепер в американський полон. Їх супроводить військова поліція морської піхоти. Комуністичний фронт в Південній Кореї практично перестав існувати, а південно-корейські війська є вже 35 миль в глибині північно-корейської території.

Совєти пропонують капітуляцію переможців для „замирення" Кореї

Лейк Соксес, 3. жовтня. — Міністер закордонних справ СССР А. Вишинський, голова совєтської делеґації в О. Н., запропонував вчора в Політичному Комітеті Генеральної Асамблеї свій „геніяльний" плян для „замирення" Кореї, що практично означав би капітуляцію переможців. Совєти пропонують відкликання всіх аліянтських військ, що боряться проти комуністичного аґресора і тоді мали б зійтися парляменти південної Корейської Республіки і північно-корейської „Народної Републіки" та вибрати спільний комітет, що зорганізував би спільні вибори в цілій Кореї для вибору одного уряду. Вибори мали б відбутися під наглядом Комісії Об'єднаних Націй, в якій були б заступлені Совєтський Союз і комуністичний Китай. Совєтську пропозицію піддержали представники чотирьох совєтських сателітів. Американський і британський представники негайно виступили проти неї, вважаючи її рівнозначною з домаганням капітуляції переможців. Передумовою дальшої акції для замирення і об'єднання країни вони вважають насамперед капітуляцію або розгромлення аґресивних комуністичних армій, що почали війну в Кореї, хвилеву окупацію Північної Кореї військами Об'єднаних Націй для здійснення роззброєння аґресора і тоді щойно мали б бути переведені вибори під наглядом Комісії О. Н. для вибору одного уряду для цілої країни. Метою совєтської резолюції вважається головно намагання відтягнути частину малих країн, щоби вони не голосували в користь західної резолюції.

БЕРЛІН ГОТОВИЙ ДО ОБОРОНИ.

Берлін, 3. жовтня. — Американський командант Берліна, ген. Максвел Тейлор, заявив сьогодні, що він не передбачує можливостей совєтської аґресії „на корейський лад" в Берліні в найближчому часі. Але якщо б вони на неї поважились — заявив ген. Тейлор — вони натраплять на „пекло американського спротиву".

ПЕРЕМОҐА В КОРЕЇ ВИЗОВОМ ДЛЯ О.Н.

Вашингтон. — Корейська війна це тільки епізод в світовій історії, одначе такий, який стане пропам'ятним тому, що О.Н. мусить оправдуватися, чому пішла на оборону правди. Так оцінюють теперішню перемогу в рішальних колах у столиці і підготовляють Америку до чинної оборони з уваги на напасти противників, які підримують комуністичних корейців у їхній боротьбі. О. Н., як здається, готові допустити у свій склад представників комуністичного режиму, одначе, заки це станеться, треба буде прослідити, чи часом китайські комуністи не помагали корейським комуністам у їхнім наїзді на Південну Корею. Саме тому, що заходить така можливість, треба справу поставити засадничо, а це є важливим риском для О. Н. Виринає питання, як можна прийняти до О.Н. людей, яких руки стікають кровію помордованих вояків американських та азійських і европейських?

ДВА АМЕРИКАНСЬКІ ВОЄННІ КОРАБЛІ ПОШКОДЖЕНІ СОВЄТСЬКИМИ МІНАМИ НА КОРЕЙСЬКИХ ВОДАХ

Вашингтон, 3. жовтня. — Адмірал Форест П. Шермен, шеф американських військово-морських дій, повідомив вчора в Конґресовому Підкомітеті Збройних Сил, що на корейських водах вже другий американський нищильник був пошкоджений совєтською міною. Жертви на обох кораблях, що опісля власними силами заплили до японського порту для ремонту, виносять 11 вбитих, 10 поранених і трьох пропало без вісті. Адмірал Шермен не обвинувачував Совєтів безпосередньо в підложенні мін. Він тільки ствердив, що міни, на яких наїхали американські кораблі та яких деяку кількісті виловлено, були „совєтського виробу" і найновішої продукції. Міни не були прикріплені і пливають собі вільно по водах, що противиться всім міжнародним постановам. Докищо невідомо, чи Америка задумує розпочати в цій справі будь-яку дипломатичну акцію.

ГОФФМЕН ПЕРЕДБАЧУЄ ПОВСТАННЯ ПОНЕВОЛЕНИХ СОВЄТАМИ НАРОДІВ

Берлін, 3 жовтня. — Пол Дж. Гоффман, дволітній адміністратор Пляну Маршала, уступаючи вчора вранці з того посту висловив переконання, що поневолені Совєтським Союзом народи повстануть проти свого комуністичного гнобителя, якщо його спостереження в східньому секторі Берліна відповідають обставинам в усіх підсовєтських країнах. Ґоффмен твердить, що „раніше або пізніше настане час, коли поневолені Совєтським Союзом народи піднімуться на вершини героїзму та скинуть ярмо, що давить їх", додаючи, що „навряд чи можна б дене-будь знайти більш вимовну різницю між живою і надійною демократією та мертвою рукою кремлівського комунізму, як тут, в Берліні".

● **Совєтський Союз звільнив,** у висліді дипломатичної інтервенції, британський корабель, що його були схопили совєтські воєнні кораблі на Білому морі.

● **В Західній Німеччині** продовжуються арешти комуністичних ворохобників, що організували недільні демонстрації „народного спротиву", під час яких дійшло до беззаконних виступів проти поліції та місцевих властей.

ий чВН

● **Хвиля організованих комуністами страйків** у Фінляндії дальше поширюється і охопила вже 115,000 робітників.

Л. ІВЧЕНКО ГОЛОВОЮ ОБ'ЄДНАННЯ ЖІНОЧИХ ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, 3. жовтня. — Минулої суботи і неділі відбулися тут в готелю Статлер Установчі Збори Об'єднання Українських Жіночих Організацій Америки, на яких прийнято статут товариства та вибрано головну Управу, з панею Людмилою Івченко на чолі, яка теж проводила зборами. В нарадах взяло участь 29 делеґаток, переважно з Головної Управи Золотого Хреста та його відділів, що рішили продовжувати свою 18-літню працю під спільною новою назвою Об'єднання. По заслуханні доповідей і дискусії над ними та по схваленні резолюцій, З'їзд вибрав Головну Управу Об'єднання, в склад якої увійшли: Людмила Івченко, голова; Стефанія Галичин — перша містоголова і референтка Золотого Хреста, п-ні Росоловська — друга містоголова; А. Задорожна і С. Гермак — секретарки, Є. Юрків — касірка; А. Середа, п. Близняк і п. Погорілець — Контрольна Комісія; Й. Івусич, Е. Ґурин, К. Кохно, О. Калина і П. Вус — радні. Місце культурної референтки залишено для голови культурно-освітного гуртка при Головній Управі. В резолюціях ухвалено почините заходи для оживлення та поширення праці жіночих організацій в співпраці з існуючими жіночими товариствами.

ТРИ ПЛЯНИ ЕВАКУАЦІЇ МІСТА НЮ ЙОРКУ

Пляни для частинної евакуації міста Ню Йорку на випадок нападу атомовою бомбою будуть оприлюднені незабаром. Їх підготовляє евакуаційний відділ під головством міського шерифа, Джана Мек-Клоскі. Він має назву Представник Координатор Евакуації й Приміщення по домах. Є три роди евакуації, а саме: „Плянована евакуація" спеціяльних груп людей, коли вони вижидають нападу, одначе напад не був виконаний. Сюди належань шкільні діти й шпитальні пацієнти. Другий рід це „комплетна" евакуація всіх „неесенціональних цивільних осіб" з місць, які вважають за „надзвичайну ціль для атомовоо нападу", одначе означення таких місць прийде від центральної влади. Третя, це „евакуація з конечности" яка прийде після нападу бомбою. Вона обіймає рятунок осіб, які потерпіли від нападу. Подробиці випрацьовується. Директор Цивільної Оборони, Артур В. Валандер, пригадує, що загальна евакуація мусить бути переведена згідно з наперед складеними плянами.

ДАЛЬШИХ 296 ВОЄННИХ КОРАБЛІВ В АКТИВНІЙ СЛУЖБІ

Вашингтон. — Адмірал Форест Шерман виявив в комісії збройних сил палати репрезентантів, що команда воєнної фльоти присоблює до активної служби дальших 296 кораблів, які після другої війни спочивали нечинні у пристанях. Досі відновлено тільки 62 кораблів для війни в Кореї. Він ще виявив, що на війну в Кореї вислано 90,000 моряків і морської піхоти, а з них до 2 жовтня було 1,970 жертв. Серед персоналу морської піхоти є 280 вбитих, 1,665 ранених і 30 пропавших. Серед моряків є 24 вбитих і 11 пропавших.

Свідоцтво адм. Шермана, голови морських операцій, вперше виявило програму команди фльоти на найближчу мету. Підчас переслухання обговорено небезпеку випускання підводних російських мін на побережжі Кореї, бо це заборонено Конвенцією в Газі, яку підписали Совєти. Ці міни пускають без контролі на море комуністи з Північної Кореї. На запит конґресмена Винсона Шерман виявив, що морська сила Америки до 1 липня 1951 р. має мати 20 літаконосців, 20 боєвих кораблів, 15 кружляків, 200 нищителів, 75 субмарин, 118 суден для контролі мін, 256 суден і 255 помічних. За цим пляном фльота й корпус маринарів будуть мати 7,355 літаків з понад 500,000 персоналу при фльоті і 126,000 при морській піхоті.

В АМЕРИЦІ

● **Тільки людей згинуло від автомобільних припадків,** кілько на війні в цілій історії ЗДА., включаючи й найновішу війну в Кореї, до 24. вересня 1950. У війнах було вбитих 968,838 осіб, від авт згинуло 910,060. Цифри подає Федеральна Комісія Цивільної Служби.

● **Відрікся американського громадянства** Гарі Дейвис у Парижі в 1948 р., щоб „стати громадянином світу", а тепер приїхав до свого батька в Ню Йорку і написав лист до ген. прокуратора у Вашингтоні з проханням, щоб привернути йому покинене громадянство.

● **Дружина грачів у бейзбол** — „Филс" з Филаделфії, перший раз упродовж 35 років виграла в Бруклині прапор краєвої організації дружин „Нешенел Ліґ" і стає до гри за краєве чемпіонство у світових змаганнях, які відбудуться в Филаделфії. Її противниками є нюйорська дружина „Єнкіс" з Амерікен Ліґ.

● **Страйк проти трьох щоденників** в Піттсбурґу, Па., викликала друкарська юнія. Щоденники перестали виходити на час страйку.

● **Десять демократичних сенаторів** заповіли працю за відкликання протикомуністичного закону. Вони роблять з того капітал при передвиборчій аґітації, даючи признання Трумановi за його намагане вето проти закону.

ПІВДЕННІ КОРЕЙЦІ В ПОХОДІ ЗА ВИЗВОЛЕННЯ ЦІЛОЇ КРАЇНИ

АМЕРИКАНЦІ НА ЗАХОДІ ПОСУВАЮТЬСЯ ПОВІЛЬНО ДО ПАРАЛЕЛІ, НЕ НАТРАПЛЯЮЧИ НА БІЛЬШИЙ СПРОТИВ. ВОРОГ ПРОДОВЖУЄ ВТЕЧУ В НАПРЯМКУ МАНДЖУРСЬКОГО КОРДОНУ

Токіо, 3. жовтня. За передніми пробоєвими відділами, які вчора вже були 10 миль в глибині ворожої території поза 38-ою паралелею, її перейшли тепер вже теж головні сили республіканських військ, потверджуючи свою рішучість визволити не тільки південну, але й північну частину країни від комуністичної окупації. Сьогодні вранці південно-корейські війська, що продовжують похід здовж східного побережжя, стояли вже у віддаленні 35 миль на північ від паралелі, здобуваючи міста Янґянґ, переходячи через Тайпо, що горить, здобувши вчорі місто Канґсонґ, натрапляючи тільки на незначний спротив ворога. Ворог швидко втікає на північ до манджурського кордону, залишаючи за собою велику кількість зброї та воєнних матеріялів. Похід південно-корейських військ піддержують аліянтська авіяція та морські збройні сили здовж побережжя. Крім південних корейців, досі ще жадні інші частини Об'єднаних Націй не переступили паралелі, очікуючи, правдоподібно, на виразне рішення світової організації, що цю поліційну акцію проти комуністів апробувала б, або очікуючи комуністичної відповіді на заклик ген. Мек Артура щодо капітуляції. Від проголошення цього заклику вже пройшло 48 годин, але комуністи все ще його ігнорують. Американські війська на північ від Сеул тільки повільно посуваються в напрямку 38-мої паралелі, хоча натрапляють тільки на незначний спротив розгублених ворожих частин. В нутрі країни продовжується очищувальна акція проти оточених і розпорошених ворожих сил. Американська далеко-східня авіяція продовжувала свої налети на воєнні цілі в глибокому запіллі ворога, знищуючи комунікаційні получення та воєнні фабрики. Хоча південно-корейські війська вже є глибоко на ворожій території, в офіціяльних комунікатах цей факт іґнорується, говорячи тільки про події на південь від 38-мої паралелі.

КОМУНІСТИЧНІ АРМІЇ-ПРИВИДИ

На фронті в Кореї, 3. жовтня. — Воєнні кореспонденти стверджують, що комуно-корейські армії можна б часто вважати тільки арміями-привидами, що не знати звідки беруться і куди подіваються. Вони справді „з'являються" і „зникають". Це відноситься головно до поза фронтових ліній. Відомо, що на півдні американці відгородили величезні ворожі сили, що „розплились" майже в очах. Тепер зустрічається переважно величезні колони одягнених в білі цивільні одяги „втікачів", що безконечними рядами йдуть на північ, подібно як раніше йшли у військових уніформах на південь.

● **Ще один корабель з 1,200 британськими вояками** відплив вчора з Англії до Кореї.

ДАЛЬШІ КРИВАВІ СЛІДИ КОМУНІСТИЧНОГО НАРОДОВБИВСТВА В КОРЕЇ

Сеул, Корея, 3. жовтня. — Очищуючи південну частину країни від недобитків комуністичного аґресора, південно-корейські і американські військові власті відкривають щораз нові злочини масового народовбивства, поповнювані комуністами над невинним цивільним населенням впродовж їхньої тримісячної „народної демократії". Живі свідки одноду шно стверджують, що злочини поповнювано в усіх випадках за вказівками совєтських „дорадників". Процедура злочинів в подробицях відповідає відомим совєтським масакрам українського населення в містах Західної і Східної України підчас відступу большевиків перед німцями на початку другої світової війни. Подібно, як в Україні, так тепер і в Кореї під звалищами в'язниць подибується сотні і тисячі жахливо змасакрованих трупів, усі зі зв'язаними назад руками. Між вбитими є теж трупи американських полонених. Досі найбільшу кількість трупів, поверх 1,100, відкрито в Таеджон, де большевики мали вбити всіх разом 5 до 6 тисяч осіб. В Сеул комуністи мали вбити кілька тисяч „ворогів народу", хоча досі знайдено ще тільки кілька десятків трупів. Згідно з дотеперішніми обрахунками, большевики вбили в жорстокий спосіб около 20,000 кревних службовців південно-корейської поліції. Ведуться доходження для повного вияснення цього чергового жахливого злочину народовбивства, поповненого тою самою рукою, що вбивала польських офіцерів в Катиню та українських селян і робітників у Вінниці.

ІТАЛІЯ НЕЗАДОВІЛЬНО ВИКОРИСТОВУЄ ПЛЯН МАРШАЛА ДЛЯ ВІДБУДОВИ

Рим, 3. жовтня. — Представники Управління Господарської Співпраці ствердили сьогодні, що невідповідна фінансова політика італійського уряду припізнює відбудову країни та шкодить зусиллям розв'язати проблему безробіття, яку вважається основною в теперішньому господарському положенні країни. Безрадність італійського уряду з розв'язці тої проблеми вважається безпосередньою „водою на комуністичний млин". Вправді, італійський бюджет в останньому році виказує надвишку, але це не виходить на добро господарству країни. Найбільше недомагання італійської фінансової політики добачується в обмеженні торгівлі і промислу, безпосереднім наслідком чого є теж високий стан безробіття. Спеціялісти вважають абсурдом бюджетову надвишку країни, в обставинах, як приватні підприємства занепадають або банкротують, збільшуючи кадра безробітних.

В СВІТІ

● **Західна Німеччина** підписала одноріччний торговельний договір з Мексиком, що передбачує товарообміи на суму 60 мільйонів долярів.

● **Американські спостерігачі** вважають „блефом" заяву премієра комуністичного Китаю, що Китай не стоятиме осторонь на випадок переходу аліянтських військ поза лінію 38-мої паралелі в Кореї.

● **Совєтський міністер** Вишинський в Об'єднаних Націях пообіцяв доставити „докази", що це південно-корейські війська зачали аґресію на Північну Корею.

● **В Чехословаччині** комуністи почали нову чистку серед інтелектуалів. З Празького університету знову вичищено 5 професорів і 4 доцентів.

● **Британський уряд** перевів в життя закон про державну правну обслугу робітництва.

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sunday, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N.J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Кожна зміна адреси коштує 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ПОХІД ПРАВДИ ЗА ВОЛЮ

Не раз і не двічі — та не тільки в Ню Йорку, але й в інших містах — влаштовували ми величаві маніфестації з метою ширення між американцями правди про Україну. Це вважали ми одним з найбільш доцільних засобів нашої допомоги визвольним змаганням українського народу. Недільна імпозантна маніфестація в Карнеґі Гол в Ню Йорку з нагоди 10-річчя Українського Конґресового Комітету мала ту саму ціль. Це пізнати хоч би з доповіді проф. Л. Добрянського, голови УККомітету, затитулованої „Наш похід правди за волю". Але за останніх 30 років цього нашого „походу" ще ніколи і ніде на цій землі не впали впродовж одної маніфестації з уст багатьох визначних і впливових американців такі ясні, щирі й глибокі змістом слова про величезну ролю українського народу в боротьбі з комуністичною аґресією та російським імперіялізмом, чи теж про вагу України як природного союзника Злучених Держав і демократій, як це сталося минулої неділі в Карнеґі Гол у Ню Йорку.

Кожний, що був на цій маніфестації завважив, як схвильовано згадував сенатор Герберт Лімен про враження, яке він відчув, коли почув в Карнеґі Гол спів тих українців, що ще недавно тому мучились в таборах для „Ді Пі". Та багато важніше, що сенатор Лімен тепер уже добре розумів, за які ідеї ті українські скитальці мучились. Важливіше — його публічна заява, що праця УККомітету, а тим самим і ті ідеї „заслуговують на подив, признання і допомогу від усіх волелюблених народів".

„Українці боряться за волю і цим вони вповні заслуговують на американську допомогу", зазначив з сильним притиском сенатор Айвес на самім початку своєї промови", яку закінчив гарячим закликом післати українському народові за залізною заслоною послання, що і для них зійде скоро сонце волі. Пам'ятаймо, що сенатор Айвес навіть не кандидує! Його промова про „українських борців за волю" в Совєтському Союзі є тому тільки випливом відчуття і справжнього зрозуміння великої ваги пролитої українським народом крови за ідеали свободи в Україні й в світі.

Годиться завважити, що обидва сенатори багато додали до того, що мали написане, як почули промову проф. Джеймса Бирнгема. Перевівши глибоку аналізу сучасного політичного положення, проф. Бирнгем заговорив про українців як „приятелів" і „союзників" і підкреслив, що „ми починаємо пізнавати, що це, що трапилось і трапиться українцям, нерозривно зв'язане з власною теперішністю і майбутністю Америки".

Що бесідники-українці, включно зі знаменитою промовою посла Івана Дікура з Канади, надавали глибокого політичного змісту цій маніфестації, для нас річ природна. Здобуток в тому, що їхні політичні думки, зв'язані з майбутнім України, знайшли повне попертя з боку визначних американських промовців, які ці справи добре передумали, бо їх завчасу повідомлено про завдання УККомітету та політичні цілі маніфестації. Мабуть тому, що ці речі були представлені усім промовцям дуже ясно ще заки вони згодились говорити, теж і проф. Бирнгем заявив на самому початку своєї промови дуже ясно: „Ми мусимо заявити — не дипломатичним шепотом, але так, щоб почув увесь світ — що ми стоїмо по боці народів, які змагаються за волю".

Найкращі наші маніфестації, найглибші політичні аналізи і вияви найщиріших симпатій українському народові за його боротьбу за ідеали свободи і свою власну волю — ще України не звільнять, ні не є вони гарантією якоїсь допомоги Україні з боку американського уряду. Все таки вони є дуже поважними досягненнями в поході правди за волю України. Тому саме намагаймось тепер влаштовувати подібні маніфестації за визволення України бодай по таких великих центрах, як Филаделфія, Шікаґо, Дітройт, Клівленд, Пітсбурґ та інші.

ЗА МІСЯЦЬ ВИБОРИ

Вибори до Конґресу, які відбудуться з початком листопада, ще досі не звернули на себе великої уваги просто тому, що кожний день приносить вісті про події на світові розміри. Одною з таких є корейська війна, в якій гинуть американські вояки та яка представляє розлам цілого світу на дві половині. Якраз тому вона й стала предметом передвиборчої критики Республіканської партії, зверненої проти політики Демократичної партії, яка тепер при владі. Республіканці закидають адміністрації Трумана, між іншим і те, що не приготовлено заздалегідь оборони Південної Кореї та що через те Совети пхнули Північну Корею до війни.

Голова уряду, президент Труман, уже розпочав оборону своєї політики, щоб помогти кандидатам Демократичної партії перемогти при виборах і ввійти до Конґресу. Негайно після розпуску Конґресу на вакації, в суботу 23 вересня, він висловив признання Конґресові за його роботящість, кажучи, що тільки такій роботящости треба приписати великі досягнення уряду й минулого Конґресу. Та це в першу чергу тому, що Конґрес у своїй більшости складений з демократів. Президент Труман, що є теж і провідником Демократичної партії, хотів би затримати демократичну більшість, щоб в майбутньому далі переводити в життя програму цеї партії. Він хоче теж дістати признання за закордонну політику. Це природне. Виголошуючи минулої середи з нагоди Дня Демократичної Жінки зазив до населення, він підкреслив, щоб воно післало до наступного Конґресу кандидатів, які „не будуть пробувати розєднувати нас обговорюванням дрібних справ, або послабляти наше міжнародне становище з чисто партійних причин". „Конґрес який вибере 7 листопаду матиме великий вплив на те, чи маємо осягнути нашу ціль в справі миру, чи може маємо бути наражені на нову війну. У новому Конґресі не повинно бути місця для мужчин чи жінок, які ставлять добро партії понад добро країни" — заявив през. Труман у цій короткій промові.

Це зручно придуманий зазив до патріотизму. Одначе в ньому міститься теж і зазив дати признання демократичній більшості Конґресу, яка дала йому змогу не допустити до розєднання над „дрібними справами". А тому, що виборці в засаді знають, які то конґресмени працювали згідно, в минулому, президент надіється, що вони тепер будуть перевибрані.

Що президент певний перемоги, це між ін. пізнати з того, що він не їде самий на виборчу агітацію, як це бувало минулими роками. Він — зовсім справедливо — оправдує це тим, що в такому часі, як теперішній, не можна залишати столиці.

Коли йдеться про кількість мандатів, то справа мається так: Має бути вибрана в листопаді ціла палата репрезентантів і 36 сенаторів. Коли б перевагу здобули республіканці, то вони могли б спинити деякі пляни Демократичної партії. Республіканці обчисляють, що їм треба здобути ще тільки сім сенатських мандатів, щоб мати більшість, а з цим і контролю в сенаті. У попереднім Конґресі республіканці мали в сенаті 12 членів більше ніж демократи і могли таким способом недопустити до сповнення деяких точок програми Демократичної партії, не зважаючи, що сам президент був демократом. У палаті репрезентантів треба республіканцям здобути 45 мандатів, щоб мати більшість; в попередньому Конґресі вони мали більшість (55 мандатів більше).

Якщо б війна в Кореї протягнулась задовго, тоді республіканці могли б покликатися на нездарність демократичної адміністрації при веденні війни. Але так, як тепер справа стоїть, цей аргумент відпадає. Тому критика республіканців мусить звернутись в інший бік.

Д-р Мирослав Прокоп.

УПА — як фактор української визвольної політики

Українська Повстанська Армія це типова народня сила.

Прямим наслідком незалежности УПА від якоїнебудь сторонної сили, було її оперття на сили власного народу, а це знову випливало з того, що власне УПА боролася за цілі, які визнавав ввесь нарід, а зокрема вона була захисником народніх мас перед винищуванням окупантами. Тому й треба говорити про УПА як про типову народну силу.

Таке окреслення може видаватися декому фразою, бо, звичайно, усі політичні середовища внутрі даного народу змагаються за його інтереси і спираються виключно на його силах. Так, принаймні, декляративно ці справи стоять. Якщо йдеться про українські політичні середовища, що стоять на становищі державної незалежности України, то по суті, вони також з народу виходять і деклярують або й ведуть боротьбу за його інтереси. Розміри цієї боротьби є різні в різних етапах розвитку нашого народу. Якщо напр. йдеться про останнє десятиріччя, то цілий ряд українських активних колись на українських землях середовищ, в силу умов, своєї дії в Україні не виявляє. Натомість якраз в тому періоді проявили себе революційні середовища, зокрема проявила себе і, сміло можна сказати, опанувала поле боротьби з ворогами України власне Українська Повстанська Армія. При тому, тому, що йдеться про дуже специфічні умови того періоду, тобто про війну, про німецький терор, про терор большевиків в повоєнному часі, уся визвольна політика революційних сил, головно УПА, набрала і формою і змістом дуже

(Продовження на стор. 3-тій)

Микола Чубатий.

Американська закордонна політика та визволення України

В попередних моїх статтях „Американська російська політика та поневолені Росією народи" була зясована американська політика відносно Росії та її неусталеність. Згадано, що нинішня офіціяльна політика Америки ще не хоче поділу Росії на її природні частини, на національні держави. Рівночасно зазначено, що вже нині поважні та впливові американські кола розуміють, що не може бути тривалого мира на світі без розподілу Російської Імперії на природні національні одиниці, які, евентуально, могли б створити одну чи більше федерацій. Народи европейської Росії могли б увійти в склад Об'єднаної Европи як рівнорядні члени.

Нині ці американські кола, що бажали б замирення світу на тривалій підставі — шляхом заспокоєння всіх народів, ще не формують офіціяльної американської політики, але віримо, що будуть її формувати в найближчій будуччині, бо політика тільки стримування большевизму та захования Росії мусить заломитися як нереальна і противна американським ідеалам свободи для всіх народів. Річ природна, що тоді й справа визволення України стала б гостро актуальною.

Немаю сумніву, що визволення України ставатиме щораз актуальнішою справою, чим ближче буде до великої війни з червоною Росією. Помилково дехто з українців думає, що американські офіційні кола непоінформовані про справу України. Доволі основні відомости про Україну мають департаменти стейту та війни. Одні та другі одначе вважають Україну динамітом, який небезпечно рухати, коли нема ще війни.

Україна це велика справа; це розуміє зовсім добре американська закордонна політика, тому боїться її видвигати так довго, як довго є ще якась надія оминення війни з Росією. Відомо, що Україна для Кремля це те, що червона плахта для розюшеного бика, бо це найслабше місце російського колосу. Як довго ще потішає себе американська політика надією на мир, так довго не може розюшувати бика на Кремлі аргументом, що його може найбільше дразнити. Тому не треба українцям, американським громадянам, а також українцям поза Америкою, попадати в великий неспокій, що наймогутніша держава серед демократичного світу мовчить про визволення України.

Справа України є тісно звязана з воєнною розправою проти червоної Москви. Буде ця генеральна розправа, тоді українська справа не може бути поминена. Війна з большевиками мусить розвалити Росію. Нині справа визволення України стоїть ані на одну йоту краще чи гірше від справи визволення балтійських держав — Литви, Лотви та Естонії, яких амбасади ще нині є у Вашингтоні офіціяльно визнані. Без розгрому червоної Росії їх визволення неможливе.

Ми підемо ще дальше. Справа визволення України не стоїть нині краще ані гірше ніж справа визволення Польщі, Чехії, Угорщини, Румунії чи Болгарії. Правда, деякі кола в Америці нотішають себе тим, що можна буде якимсь дипломатичним натиском привернути тим державам демократичний лад та незалежність від Кремля. Так для прикладу думають впливові політичні діячі з так званої організації „Фрі Юроп". Одначе хто знає большевиків зблизька цей не може собі представити, щоб большевики погодилися в мирний спосіб на звільнення Польщі, Чехії чи інших сателітів.

Від хвилини, коли совєтський генерал Рокосовський став членом польського совєтського уряду, а на ділі сталінським ґубернатором Польщі, положення Польщі не дуже багато різниться вже від положення України. В пятім році червоної окупації України, себто в роках 1924 чи 1925, положення України не було зовсім іншим від нинішного положення Польщі. За 25 літ положення Польщі стане ще може гіршим від нинішнього положення України, якщо большевизм так довго вдержиться. Демократичні держави напевно не зможуть звільнити Польщі та других сателітів без війни; втрата Польщі та других сателітів для Кремля була б таким моральним ударом по світовім комунізмі, що він з нього вже не двигнувся б.

Одначе сам факт, що американські офіціяльні кола знають справу України та що їм відоме дійсне її положення в червоній імперії, не значить, що ми вже сповнили весь свій обовязок відносно поневолених наших братів. Навпаки на американських і канадійських українцях, як і на українцях усього світу жде саме тепер важкий обовязок солідної та скоординованої праці для справжнього визволення України; багато ще стоїть перешкод на шляху до української волі. Багато Україна має противників, що саме впливають на ту законодатну політику Америки, яка хоче зберегти Росію цілою та неподільною. Ту політику українці всього світу мусять старатися змінити.

Великий вплив на зміну американської закордонної політики відносно Росії може мати американська публична опінія. А ця американська публична опінія ще мало поінформована про Україну, вона приймає той панросійський корм, що її подає з великими виїмками американська преса, а навіть американська наука. Для справи визволення України нам конечно треба добути американську публичну опінію, назагал прихильну всякій визвольній справі.

Не треба спускати з очей теж й того, що в Америці та поза Америкою існують поважні кола неприхильні справі визволення України, одні з них в добрій вірі, другі в злій вірі. Нам треба все зробити, щоб людей та громадські кола доброї волі, але неприхильні визволенню України притягнути на сторону слушної справи України. Треба теж виявляти злу волю тих, що є ворогами визволення України.

Багато дечого треба направити і серед самих українців на еміґрації, бо тільки тоді їхнє перебування поза Україною, це всесвітнє українське розпорошення по всіх континентах, вийде на користь визволення України. Перед українцями поза Україною цілий конкретний плян праці для добра поневоленої країни батьків, але це вже буде предметом окремої статті.

М. М.

З-ПІД БІЛОГО СОНЦЯ ДО СРІБНИХ ЗІР

9)

Бувши в Японії двічі перед війною, ми тепер не могли пізнати великого, модерно уладженого портового міста Йокогама, бо перед нами були самі тільки руїни і величезні пустирі, де навіть не можна було доглянути найменших ознак колишніх будівель, настільки все було зрівняне і перебите з землею; навіть чудові парки Йокогами вигоріли і стояли самітні, згорнілі, лиш де-не-де зеленіло якесь одиноке дерево, а вже не було в них ні одвідувачів, ні веселого щебетання японської дітвори як колись. Токіо порівнюючи з Йокогама, не було так розбите, хіба що передмістя, а центральні, кращі дільниці з величезними будинками і палац мікадо остались неушкодженими, хоч бомби де-скільки разів падали і розривались зовсім близько від імператорської резиденції.

Найперше нас повезли, коли ми вже були в Токіо, до Головного Штабу Генерала МекАртура (колишній найбільший в Токіо готель „Плаза Палас") і ми навіть бачили, як він підїхав в свому мотокарі і входив в тий будинок під оваційні вітання натовпу, що зібрався доокола та салюти виструнених вартових. Тут до речі буде згадати ще одну „дипломатію" японців. В найбільшій з токійських часописів було переведено „контест популярности" і саме в день нашого приїзду було надруковано, що переважаючою більшістю голосів визнано, що самою популярною людиною в Японії безперечно є генерал МекАртур, а імператор Хірохіто зайняв тільки друге місце... Показували нам і приватне мешкання генерала МекАртура, і головні вулиці Токіо, і знамениту Гінза стріт, і буддійські та шінто-храми і християнські церкви, шпиталі, скрізь нас дуже любязно зустрічали, радо давали пояснення, але завжди підкреслювали, що американці своїми літаками знищили їх гірше ніж самий страшний землетрус 1923 року. Та ці оглядини робили на мене невеселе враження, бо різниця з передвоєнними часами була дуже разюча. Не було того настрою, не було кольорових метеликів-жінок в гарних шовкових кімоно, не було ні того краму, ні тої чистоти і полиску, які колись панували в цій столиці. Все ніби злиняло, посіріло, лиця були похмурі і задумані, натовп хоч і великий, але вже не такий цікавий для туристів, бо не тільки бідно, скромно одягнений, а переважно по - европейськи (в старі військові уніформи здебільшого), так, що тої своєрідної орієнтальної краси і яскравости вже не було. Коли нас повезли до будинку, де міститься головний уряд Японії, де всі міністри мають свої кабінети та одбуваються збірання їх парляменту, то провідник-японець почав вже розказувати в якому році ця будівля була викінчена, скільки мільйонів золотих ієн вона коштувала (будівля дійсно гарна, майже вся з білого мармуру) і т. п., але його перебив хтось із туристів: „скажіть ліпше, що в цьому будинку почався великий задум звоювати Америку і покорити всю Азію, що тут було ухвалено напад на Перл Гарбор, що звідси висилалися накази японським воякам йти далі і далі кривавим маршем, але сам Бог поклав цьому всьому кінець і жорстокий Тоджо тепер у вязниці і очікує заслуженої кари, а ми будемо надіятися, що теперішні міністри і премієр будуть мати більше серця і розуму ніж він, ось вам історія цеї будівлі". Тут веселий гамір туристів якось притих і охота оглядати цю будівлю відпала, тож всі подались до імператорських палаців, що так приваблюючо виглядали на високовимурованій сірій камінній стіні за великим глибоким ровом, наповненим блакитною водою, над якою схилялися плакучі верби. Щоб дійти до того рову треба було ще перейти велику площу, зарослу незвичайно ніжного зеленого кольору шовковою травичкою, зрідка між якою цвіли квіточки, та подекуди росли гарні ялинки та сосни. День хоч зимний, але був такий гарний, таке було прекрасне повітря, ясноблакитне небо, така тиша і якась особлива свіжість і ясність навкруги, що зовсім не вірилось, що так недавно тут машерували мільйони озброєних вояків, що грізний ген. Тоджо видавав все нові і нові вироки знищення країн і мільйонів людей, а молоді летуни-самогубці на невеличких літаках наповнених бомбами і вибуховим матеріялом, т. зв. „каміказе", летючи на певну смерть (топити собою англійські і американські кораблі) кружляли над цим старовинним феодальним замком, віддаючи останній салют „синові сходячого сонця" — своєму імператорові.

Тепер тут так було тихо і мирно, поміж вікові темнозелені сосни з ясносірою сріблястою корою ходили червонасті плямисті олені і щіпали травичку, на блакитній поверхні води плавали сотні, а може і тисячі дрібненьких качечок, на гарнім білім мості, що вів через глибокий рів до гопловних воріт неприступного колись замку (був збудований близько 1450 року першим шогун'ом Токугава і пізніше став імператорським палацом) стояли веселі американські вояки і охороняли мікадо, а довкола з апаратами і голосним сміхом ходили туристи, дбаючи лише про те, щоб якнайбільше побачити та нафотографувати гарних знімків, і тільки троє українців серед них все ще знаходились ніби під гіпнозом минулої війни і думали про оту шкоду, яку заподіяли японці другим націям і про оту велику кару, яку вони за це в свою чергу дістали...

Було вже полудне і нас повезли „підкріпитися" до найбільшого готелю „Тейто", майже виключно занятого військовими американцями і їх родинами.

ВІСТІ з Н.Т.Ш.

ПОКЛИК В СПРАВІ ДОМУ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ — НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ІМ. ШЕВЧЕНКА

Американські Українці та Українки!

Правдива та несфальшована українська національна культура нині прогнана з Батьківської Землі. Культурне добро, нагромаджене впродовж сто літ нашими батьками та дідами, нині загарбане окупантом, червоною Росією з ціллю знищити свідоцтво нашого національного минулого. Славна на цілу східню Европу книгозбірня українознавства, „Бібліотека Наукового Товариства ім. Шевченка", „Історично-Культурний Музей" та „Воєнний Музей" тої ж установи в руках кремлівських посіпак. В їх теж руках „Національний Музей", оснований Митр. Андрієм Шептицьким.

Рештки культурного добра Українського Народу, його книги, архіви, пам'ятки державного будівництва та революційного зриву опинилися на вигнанні і їм грозить затрата. Все це добро мусить бути перевезене за море та збережене в Ню Йорку, а згодом віддане до публічного вжитку, щоб з нього могли користати українські та американські вчені, дослідники народів східньої Европи а передусім науковці-українці на благо України. Колись перевеземо те добро на рідну Вільну Українську Землю.

Це культурне добро Українського Народу, сокровище Його Духа нині не має власної, хочби скромної хати. Тому переймає його під свою опіку Наукове Товариство ім. Шевченка та створює для нього притулок в Домі Української Культури в Ню Йорку. Наукове Товариство ім. Шевченка — товариство трьох поколінь українських учених, надхнене Олександром Кониським, уфундоване Олександром Барвінським, розвинуте до орлиного лету Михайлом Грушевським, введене в західний світ Европи та Америки як рівний культурний партнер Іваном Франком, це Товариство прохає американських українців дати йому Ювілейний Дар з нагоди його 75-літнього діямантового ювілею у формі скромного дому на поміщення українського культурного добра.

Такий дім Наукове Товариство ім. Щевченка вже підшукало та зробило перші кроки купна. Він стане власністю Наукового Товариства ім. Шевченка, коли найдальше до місяця Товариство зложить 20 тисяч, а решта залишиться як морґедж на Домі Української Культури. Тому Наукове Товариство ім. Шевченка прохає американських українців, українок та українські установи стати основниками Дому Української Культури або Добродіями його.

Основником Дому Української Культури стане той громадянин, та громадянка, що зложить даток в сумі тисячі долярів. Імена основників будуть виписані на марморовій таблиці в голю Дому Української Культури.

Хто зложить сто долярів на Дім Української Культури, того ім'я буде виписане в Книзі Добродіїв Дому Української Культури, яка завжди буде виставлена в бібліотечній залі НТШ.

Основниками та добродіями Дому Української Культури можуть стати також Ваші Дорогі Померші Батьки, Мужі, Сини, чи Дочки. Якщо хочете пам'ять Ваших Найдорожчих увіковічнити в найкращий спосіб, так уфундуйте для них місце Основника чи Добродія Дому Української Культури в Ню Йорку. Не може бути кращого упам'ятнення нащих найдорожчих, як в цей спосіб прийнятий у других культурних народів.

Американські Українці та Українки! Подбайте про хату для збереження українського духового добра, подбайте про Дім Української Культури!

Зголошення та дари адресувати на: Shevchenko Scientific Society, Inc. 50 Church Street, Suite 252. New York, 7. N. Y.

В справі Бібліотеки НТШ в Америці

Бібліотека НТШ буде негайно урухомлена в Домі Української Культури в Ню Йорку, коли такий дім стане власністю Товариства. До того часу прохається всякі більші посилки та дари в книжках для бібліотеки НТШ посилати до Ню Йорку на теперіщню адресу Товариства: 50 Church St. R. 252, New york 7, N. Y.

Майно книжкове є депоноване в окремім магазині. Натомість дрібні посилки окремих книжок, що тепер виходять, та поодинокі примірники газет посилати на адресу Володимира Дорошенка бувшого бібліотекаря НТШ на його особисту адресу: 2121 Green St. — Philadelphia 30, Pa. Ці речі В. Дорошенко збирає та порядкує для бібліотеки НТШ.

ВАТЬКО 10 ДІТЕЙ ПОКЛИКАНИЙ ДО АРМІЇ. Прайвет Мелрой Демер в Ню Орлін, зібрав свою власну домашню „армію" — жінку і десятеро дітей, та відчитує їм одержаний ним наказ ставітись до активної служби. Діти у віці від 14 років до 4 місяців.

УПА — як фактор української визвольної політики

(Продовження зі стор. 2-гої).

особливого характеру. Вони і визначують її наскрізь народній характер. Цей характер видний і тоді, коли УПА виступала в обороні найбільш істотних прав українського народу, зокрема в обороні його самого фізичного існування, як і тоді, коли сам нарід, тобто українські селяни, робітники, чи інтелігенти, часто досі ніякою організованою політичною силою не охоплені, ставали чи то в рядах УПА, чи поза нею, індивідуально або збірно у ряді всенародної боротьби.

Передусім, те, що найбільше характеризує період УПА, як окремий період у визвольній боротьбі українського народу, це небувалий майже досі в нас зріст політичної активности мас. Політичну активність, що її виявив український нарід у звязку з повстанням УПА, в її рямках або впарі з нею, є явищем, що його можна стрічати тільки в рішальних моментах нашої історії. Тільки в результаті крайньо непригожої зовнішньої ситуації (боротьба на два фронти проти двох найбільших потуг світу, недостача якоїнебудь піддержки ззовні), оця політична активність нашого народу не принесла переломових моментів у його житті. Коли б ми були мали в якомунебудь періоді визвольних змагань 1917-их років таку тривалу невгнуту волю цілого народу протиставитися ворогам, коли б в той час українські маси були зберегли завзяття того українського селянина Полісся чи Волині, якому в 1943-44 роках німці за співпрацю з УПА спалили все майно, знищили рідню, а все ж не зламали його волі піддержувати повстанців, або тих українських селян Лемківщини, що в 1945-47 роках десятикратно граблені і тероризовані, не хотіли покинути навіть згарищ своєї землі, то результат тодішних наших змагань, яким зрештою також не бракувало безприкладного героїзму, був би був правдоподібно інший.

При тому увесь оцей зріст політичної активности народу не виявлявся у боротьбі за фантоми, він не був також тільки результатом такої чи іншої часової політичної акції якогось одного політичного середовища. Він був результатом великого зросту політичної свідомости навіть найбільш досі позірно „відсталих" теренів України та їх глибокого переконання в конечності визвольної боротьби.

Це є другий характеристичний момент періоду УПА в українській визвольній боротьбі. Він позначується виразним усвідомленням народу в питанні цілей боротьби. Точніше кажучи, українська незалежна держава, як єдиний гарант вільного розвитку нашого народу, була тією першою метою, яку бачив кожний учасник боротьби. В тому відношенні УПА могла будувати на здобутках останнього двадцятиріччя розвитку нашого народу, в якому остаточно ліквідовані були всі елементи, що спричинили трагедію 17-их років. Боротьба українського селянина не йшла тепер за десятини, але за українську державу. З другого, однак, боку вона водночас йшла за таку українську державу, що була б забезпеченням повного національного і соціяльного визволення її громадян. У завзятій боротьбі з ворогами України, в боротьбі з чужими тоталітарними імперіялізмами, українські народні маси зростали у великому досвіді, що його мали змогу здобути в останніх десятиріччях.

До таких реальних прагнень народу та в оперті на дійсність, створювану займанцями, нав'язала УПА у своюму змаганні здобути для себе найширші народні маси та стати справді народною силою. Ось декілька прикладів того:

Вже саме народження УПА було зв'язане з конечністю оборони найістотніших народних інтересів. Вже весною 1942 була на центральних і північних землях України розглядана ОУН проблема конечности негайної зміни тактики, тобто переходу з підпольних на самооборонні і збройні форми боротьби народу проти німецьких загарбників. Літом того року діяли вже на тих теренах збройні самооборонні боївки цієї організації, а скоро після того на Поліссі і Волині були зорганізовані відділи Української Повстанської Армії, на широкій всенародній базі. Безпосередньою причиною стали не тільки вимоги успішнішої боротьби за державу, але також факт, що німецький терор набирав на тих теренах таких розмірів, що тільки широкою збройною силою можна йому було протиставитися. Нічого дивного, що граблений і насильно везений в Німеччину селянин з полегшою прийняв вістку про перші акції УПА і дав їй повну піддержку, бачучи в ній свою власну силу і єдиний на той час засіб охоронити себе перед повним знищенням. З другого боку УПА, висуваючи провідне гасло боротьби за незалежну українську державу, надавала цій боротьбі життевого змісту. Бо чи то йшло про ліквідацію ославлених німецьких „лігеншафтів", тобто осередків звідки організувався грабунок українського села, чи про ліквідацію станиць німецької поліції, чи звільнювання примусово везених до Німеччини або полонених, чи про охорону населення перед грабунками большевицької партизанки, — все це були політичні акції, які знаходили повне зрозуміння серед народніх мас та робили для них ідею боротьби за державу живою ідеєю.

В умовах підбольшевицької дійсности УПА знову, як в часі війни, скерувала свої виступи передусім на такі дії, що являлись найбільш конечними зі становища захисту народу перед винищуванням ворогами та підготови його до боротьби за державу. Тому знову УПА стала оборонцем українського села перед грабунками і терором большевиків, вона знову ліквідувала ворожі поліційні станиці, вона звільняла арештованих чи вивожених на схід, і т. д. Що у всіх тих акціях стоїть за УПА нарід, ясне хочби з того, що без піддержки населення ніяке підпілля чи повстанські відділи ніколи себе не втримають. Доказом піддержки широких політичних акцій, звернених проти російських займанців, є також акції масового бойкоту большевицьких виборів до Верховних Рад СССР і УРСР в 1946 і 47 роках, до якого (бойкоту) закликали тоді УГВР і УПА, і який був українським народом широко проведений. До цієї останньої категорії належать також акції УПА для допомоги голодуючим біженцям з центральних земель України, які в перших повоєнних роках тисячами йшли на західну Україну.

Так в боротьбі за державу та за реальні інтереси українського народу в кожночасній ситуації, за його національне і соціяльне визволення наростала глибока органічна пов'язаність УПА з народніми масами та родився її суто народній характер. Про це рішав також її ідейно-програмовий зміст та ці принципи побудови українського визвольного фронту на рідних землях, які Українською Повстанською Армією були видвигнені в часі минулої війни.

Та про це в наступній статті.

Др. Юліян Налисник

Організація Оборони Лемківщини відновляє свою роботу

Загально знана як у ЗДА і Канаді, так і в краю на Лемківщині в роках 1936-1940 Організація Оборони Лемківщини, яка своїм завданням обрала так гарну ціль, а саме повести живу культурну, просвітянську та загально-освідомлюючу працю між нашими переселенцями з Лемківщини та нести моральну й матеріяльну поміч своїм братам в краю на Лемківщині, розпочала свою працю. Організація та налічувала колись тут в ЗДА та Канаді біля 50 відділів, а до краю справді вислала тисячі долярів на його культурно-освітні потреби; надто видавала вона місячник „Лемківський Дзвін". В днях 13 і 14 листопада 1937 року відбула та Організація другий з черги З'їзд, на якому були приявні делегати многих її відділів в ЗДА й Канаді та особисто представники деяких українських організацій Америки, а деякі організації прислали письменні привіти. — Товариство то однак в часі війни майже цілком підупало. Животіли тільки Централя та відділи в Ню Йорку і Филаделфії. Нестало того молодого енергійного організатора Т-ва п. Михайла Дудри, що в роках 1836-1938 об'їздив майже всі місцевості в ЗДА та Канаді з відповідними рефератами, та якого війна застала в Німеччині, звідкіля вже як американський громадянин виїхати не міг та був німцями конфінований. З його поворотом, — вже як д-ра М. Дудри в р. 1949 — вибрано тимчасову управу Т-ва, яка намітила собі деяку роботу, якої однак в цілости не виконано, бо одинокий, більш діяльний заступник голови Т-ва п. Ст. А. Пельц багато зробити не міг.

В грудні минувшого року опинився в Ню Йорку автор цього допису, родом лемко, що 20 років працював на Лемківщині на національній ниві. Його зараз браття лемки обрали головою Відділу ч. 1. О. О. Л. в Ню Йорку. Централя опісля зорганізувала два віча, одно в березні в Нюарку а друге в Синґак у квітні 1950 р. — Виявилось, що наші лемки та приявні з цікавістю вислухали два довгі реферати, один д-ра Налисника Юліяна (як жилось нам лемкам на Лемківщині за часів німецької окупації), а другий д-ра Льва Ганкевича (Спомин — Лемківська Республіка в р. 1918). На вічу в Нюарку забирав голос також представник часопису „Лемківщина" п. Евген Дудра, згадуючи, що якщоб газета мала 2,000 передплатників, то могла б виконати в цілости свою роботу. — „Лемківщина" появляється як місячник в Торонто, в Канаді, як орган Т-ва та нашим дальшим завданням є поширити той часопис та приєднати йому якнайбільше передплатників. —

Однак в Нюарку та Синґак не багато було лемків, бо там їх взагалі є мало. Стара управа Централі намагалась зорґанізувати дальші віча, головно в Йонкерс, твердині наших збаламучених братів. — З початком серпня переорганізовано тимчасову управу. Головою став д-р Михайло Дудра, тепер професор каледжу в Стайбенсвил, Огайо. Заступником та головним організатором став автор цих рядків.

Завдяки зичливости та прихильности місцевого пароха о. Клоса вдалося д-рові Дудрі зорганізувати дня 27 серпня в тій твердині збаламучених лемків, себто в Нонкерс, віче, на яке прибуло понад 50 осіб. Віче відкрив о. Клос та представив зібраним промовців. Опісля д-р М. Дудра в дуже річевій півторагодинній, переплітаній досадними жартами — пригодами з часів його діяльности як головного організатора О. О. Л. в роках 1936-1938 — промові, вияснив присутнім, чому ми русини-українці — а не русскі москалі, звів полеміку з поглядами Гунянки та Пита (це провідники наших збаламучених братів, що читають видавану ними совєтофільську „Карпатськую Русь") завізвав їх на прилюдну дискусію щодо приналежности наших лемків до українців чи русских. — Цілком влучно відмітив бесідник, що навіть сам Гунянка, який тепер перебуває на Закарпатській Україні пише до своїх однодумців в Йонкерс, що тепер там на Закарпатській Україні живе таки український нарід...

Правда, зазначив д-р Дудра, деяка частина наших братів в Йонкерс, тепер вже правдиві комуністи, бо тут до недавна, як це відмітив один зі старших присутніх на залі лемків, стало перебував знаний, а тепер арештований комуніст Андрій Дмитришин. Бесідник розправився теж у влучний спосіб з лемками-комуністами.

Опісля д-р Юліян Налесник, як головний організатор О. О. Л., коротко з'ясував історію тої організації, зміну у складі її проводу та візвав приявних до зорганізування на місці відділу О. О. Л. — Приявні прийняли цей гарний зазив з прихильністю, а опісля вибрали тимчасовий провід тої організації. — З огляду на те, що на зборах було не багато так званих „старих" іміґрантів, вибраний провід обіцяв в найближчій будуччині зорганізувати нові збори та запросити на них тих старих лемків, а тоді має бути вибраний новий провід.—

Цей провід матиме дуже вдячне поле до праці, бо зробити навіть малий вилім в тій донедавна „русскій" а тепер скомунізованій твердині, це буде велика робота. — Маємо надію, що тепер в короткім часі всюди там, де живуть лемки, постануть відділи нашого Товариства, які поведуть таку працю, що всім досі блукаючим нашим братам спаде з очей „русско-комуністична" полуда і вони будуть себе визнавати тими, ким вони є, а саме справжніми українцями. В той спосіб буде виконане те головне статутове завдання, яке намітила собі Організація Оборони Лемківщини, коли друге завдання вже не може бути виконане, бо тепер наша Лемківщина в краю лежить пустелем, бо поляки прогнали наших братів лемків з їхньої прадідної землі.—

Як головний організатор О. О. Л. цею дорогою взиваю всіх бувших членів проводу відділів, або людей доброї волі, скликати на місцях, де проживає бодай декілька лемківських родин збори та вибравши провід заснувати відділ О. О. Л. Всякі інформації отримають від мене, як рівнож прошу на мою адресу повідомляти про склад проводу відділу та скількость членів (Dr Nalysnyk Julian 404 E 10th Street, New Yorn 9, N. Y.).

ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКИЙ КЛЮБ У НЮ ЙОРКУ

повідомляє, що в п'ятницю, 6. жовтня, в год. 8 вечір, в приміщенні Клюбу при Евеню А, ч. 101, відбудеться обговорення показу образів, графіки і скульптури, що відбувся на відкриттю зимового сезону Клюбу 22 вересня ц. р. в салі Бетовена.

Прелеґент: артист-маляр А. Малюца.

Гостей і прихильників щиро запрошуємо.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ

19. Стокгольмська Відозва Миру

В березні цього року в Стокгольмі відбулася конференція інтелектуалів лівого напрямку, на якій був створений один з найбільш лицемірних документів, породжених Холодною Війною. Заголовок цього документу такий:

ВАШІ РУКИ МОЖУТЬ ЗУПИНИТИ АТОМОВУ ВІЙНУ ПІДПИСУЙТЕСЬ ЗА МИР!

Під цими словами є коротенька декляряція, що починається так: „Ми вимагаємо поставити атомову зброю поза законом . . ."

Цю так звану „Стокгольмську Відозву Миру" Москва зробила основною зброєю своєї пропаґанди, про неї тарабанить комуністична преса всіх країн світу. Російський часопис „Правда" твердить, що той, хто не хоче підписати цю відозву є „зброєносцем і спільником підпалювачів війни". В наслідку організованого і безперервного тиску, як повідомляють, уже її підписало більше як 273 мільйони осіб, в тому числі півтора мільйона американців.

Наші читачі повинні ясно розуміти, чому, не зважаючи на її удавану невинність, ця відозва є фальшивим і лицемірним документом. Ми думаємо, що буде дуже корисно також з'ясувати у наших листах до друзів закордоном справжній характер Стокгольмської Відозви, зазначивши, що то є пропаґандивний трюк, який прикриває аґресію.

Наприклад, можна написати так: „Тут, в Америці, комуністи поширюють так звану Відозву Миру, кажуть, що вона була створена минулої зими в Стокгольмі. Ми знаємо, що її підписали мільйони людей в Европі, та навіть і деякі наші земляки підписалися під нею. Проте, цей документ є ошуканством і зараз я Вам напишу, чому я так думаю".

Що ж можна написати про те, чому ми думаємо, що Стокголмська Відозва є ошуканством? Ми порадили б написати так.

1. Стокголмська Відозва є ошуканством, бо вона спрямовує свою атаку на атомову зброю, а не на аґресію, як таку. Проте, справжнім злочином проти людства і гуманности є аґресія, якою б зброєю її не проваджено.

2. Вона є ошуканством, бо твердить, що єдиним шляхим до миру є оголошення поза законом атомової бомби — а насправді лише той факт, що Америка має в руках атомову зброю, затримав Росію від розпочатку аґресії в Західній Европі.

3. Вона є ошуканством, бо комуністи хотять позбавити Злучені Держави зброї, що дає їм найбільше сили, а в той же час сподіваються лишити всі ресурси Росії недоторканими.

4. Нарешті ця відозва є ошуканством тому, що Злучені Держави і інші західні країни послідовно намагалися поставити атомову енерґію поза законом — але Росія ніколи не погоджувалась прийняти я-

(Докінчення на стор. 4-тій)

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ШІКАГО, ІЛЛ.

Віче в справі ЗУАДК і УКК.

В неділю, 17. вересня 1950 в приміщеннях Школи Шопена відбулося Віче українців міста Шікаго, Ілл., скликане Лігою Українців Американського Походження та в ній об'єднаними товариствами. Головним промовцем був голова „Самопомочі" інж. Сем'янчук, який в понад годиновій річевій промові з'ясував приявним положення українських вигнанців, що ще скитаються в таборах ДП в Німеччині й Австрії, та закликав доложити всіх зусиль, щоб допомогти їм переселитися до гостинних Злучених Держав. Василь Івашук, секретар Ліги, виголосив зворушливу промову, змалювавши образ поневоленої нашої Батьківщини України — з одного боку, а вільного життя на Землі Вашингтона — з другого. Він поставив запитання: Чи маю я право користати тут з усіх доступних розкошів в той час, коли Батьківщина в страшних муках? Промовець закликав усіх українців завжди мати той страшний образ московсько-большевицьких знущань над Україною перед собою і докладати всіх зусиль на прискорення визволення. Крім того промовляли пп. мгр. Нечай і д-р Смук. На пропозицію мгра Нечая Віче одноголосно ухвалило такі резолюції:

1. Інформаційне Віче, скликане заходами Ліги Українців Американського Походження в Шікаго і об'єднаних товариств, дня 17-го вересня 1950 стверджує однозгідно, що Злучений Український Американський Допомоговий Комітет виконав і дальше виконує надзвичайно важливу роботу для допомоги українським переміщеним особам і тому його акція заслуговує на повну і всебічну моральну підтримку і допомогу всього українського громадянства. Зокрема в теперішню пору фінансова поміч повинна бути негайна й обильна, бо грозить у короткому часі вичерпання квоти осіб, допущених до виїзду з Европи до ЗДА.

Віче взиває всіх довжників у приспішеному речениці звертати ЗУАДК-ові кошти подорожі та ін.

2. Віче стверджує відрадний факт покликання до життя Українським Конгресовим Комітетом Українського Народного Фонду і взиває все українське громадянство міста Шікаго й околиці поголовно вплачувати Національний Даток.

Всі промовці зясували політичну ситуацію й закликали до сплачування Національного Датку. Після промов переведено збірку. Треба відмітити кількостево малу участь громадян у вічу, що гостро осудив у своїй промові д-р Смук. Серед громадянства можна спостерегти невдоволення з існуючого стану в Шікаго, де перебуває біля 60 тисяч українців, а дотепер чомусь не створено філії Українського Конгресового Комітету. Відповідальні чинники повинні розглянути справу і негайно приступити до створення УКК в одному з найчисельніших осередків українців Америки, яким є безсумнівно Шікаго.

Д-р Петро Стерчо.

I. З'ЇЗД ДЕЛЕГАТІВ БРАТСТВА КАРПАТСЬКИХ СІЧОВИКІВ.

В 12. річницю заіснування Української Державности на Закарпатті, відбудеться в Торонті, Онтеріо, в днях 7 і 8. жовтня в Українськім Національнім Домі при вулиці 297 Каледж **I. З'їзд Делегатів Братства Карпатських Січовиків**, на якому будуть заступлені Осередки, Представництва і Відділи з таких держав: Канада і Злучені Держави Америки — персонально і писемно: Англія, Австралія, Аргентина, Белгія, Бразилія, Голандія, Парагвай, Франція, Німеччина і Чіле.

В рямках цього з'їзду відбудуться: **Велике Політичне Віче**, на якому виступлять тодішні державні мужі Карпатської України і представники визвольних змагань закарпатських українців, що тепер перебувають на американськім континенті, як теж **Концерт-Академія**, при участі визначних українських мистецьких сил.

Провід Братства запрошує до участи в цьому з'їзді представників: Українських Ветеранських Організацій, Українських Церковних Установ, Українських Громадських Організацій, як теж поодиноких українських громадян (-ок).

Зголошення і всяке листування в справі з'їзду і Братства Карпатських Січовиків треба адресувати:

Carpathian Sich,
332 Howland Avenue,
Toronto, Ont., Canada.
Phone: LA. 8606

ПЕРША УКРАЇНСЬКА КРЕДИТОВА СПІЛКА В НЮ ЙОРКУ.

Ню Йорк. — У неділю 1 жовтня відбулися в шкільній авдиторії св. Юрія при Шостій вулиці основуючі загальні збори української кредитової кооперативи. Статут, опертий на федеральнім законі про кооперативні спілки, зреферував для 40 приявних учасників Ілярій Ольховий, після чого вирішено назву („Дніпро") і територію діяння (стейти Ню Йорк, Ню Джерзі і Конетикат). Уділи встановлено на $5, а кількість уділів для одного члена полишено до вирішення управі, в якої склад увійшли: Іл. Ольховий, Микита Кекало, Юліян Нанасси, Богдан Фостяк, Григор Дутка. До кредитової комісії ввійшли: Дмитро Кульчицький, Андрій Чапельський, Іван Василишин. До контролі: Роман Раковський, Ілля Карапінець, Семен Демидчук. Після затвердження статуту відповідною владою у Вашингтоні спілка приступить до праці.

ПРЕДКИ ПРЕЗ. ЕВГЕНА ПЕТРУШЕВИЧА В АМЕРИЦІ.

Філаделфія, Па., 1 жовтня. — У щойно виданім числі „Шляху" друкується перша частина статті „Призабутий державний муж" зі споминами про през. Евгена Петрушевича. Автор статті, схований за початковими буквами І. С., згадує про предків президента З. У. Н. Р., кажучи: „Д-р Петрушевич був нащадком старинного боярського роду, що прийшов до Галичини мабуть з Литви. В кожному разі на Литві жила теж вітка Петрушевичів. Два її представники брали визначну участь в американських визвольних боях по проголошені незалежности ЗДА. В нагороду за це дістали на власність великі полоси краю в ЗДА коло Питсбургу. Вони померли бездітно, а майно їх, вартости багато соток мільйонів долярів, перейшло на власність держави. Мало хто з українців про це знає, через що не використали ми цього для нашої національної справи, як це зробили поляки з Костюшком і Пуласким". — З яких джерел автор користав при писанні цих оригінальних відомостей, не згадано в цьому числі тижневика.

ПЕРЕМОЖНИЙ ПОВОРОТ АМЕРИКАНЦІВ до Тайджон, міста колишньої їхньої поразки переважаючими комуністичними силами. Комуністи втікли з міста, залишивши розіпнятий через вулицю гасло з привітом для „визвольників" а в місцевій в'язниці около 6,000 змасакрованих ними трупів невинних корейців.

МИРОВА ФУНДАЦІЯ ЗА ВЖИТТЯ ЗБРОЇ ДЛЯ ВТРИМАННЯ МИРУ

Ню Йорк, 2 жовтня. — Мир мусить бути осягнений мечем, щоб приборкати насилля „нерозумних людей злої волі" — заявив Джозеф Е. Джансон новий предсідник Фундації Карнегі для Світового Миру. Джансон це професор історії в колегії Вилиємс. Підчас війни він служив у департаменті стейту. Згадані погляди на мир він виголосив у промові до 125 виховників, дипломатів і знавців суспільних наук на обіді в готелі Валдорф Асторія. Він вказав на спосіб наладнання відносин в Кореї Об'єднаними Націями як зразок, як треба такі справи полагоджувати. „О.Н. забралися до спинення агресії з енергією. Це може стати зворотною точкою в новітній історії. Члени О. Н. плянують поправу способів для спинення агресії, отже те, що вдалося в теперішнім випадку припадково не повинно бути залишене в майбутності" — сказав Джансон. При цій нагоді він пригадав гасла, кидані підчас обох світових воєн для встановлення миру, а опісля занедбані в практиці. Головну увагу звернув він на заклик в другій світовій війні: „За справедливий мир мечем, якщо напасники приневолять мирних людей його витягнути!" Уступаючий голова Фундації Карнегі, д-р Джеймс Т. Шотвел, теж остеріг перед угодовством супроти агресорів. Він остерігав теж перед бизнесменами, які підносять ціни підчас війни і називав їх квізлінгами. Предсідником підчас обіду був Джан Фостер Доллес, дорадник департаменту стейту.

ЛИСТИ З АМЕРИКИ
(Покінчення з 3-тої стор.).

кусь спільну, для всіх прийняту постанову. Росія сказала: „Нехай Злучені Держави знищать весь свій запас атомових бомб, але, певна річ, ми нікому не дозволимо переступити через залізну заслону і перевірити, чи ми теж не маємо запасу атомових бомб."

Стокгольмська Відозва намагається капіталізувати для комуністичних цілей те глибоке бажання миру, що є в серцях усіх людей, усього світу. Комуністи кажуть, що всі, хто з ними не згодні, хотять війни, а насправді то ж комуністи з Північної Кореї, маючи за своєю спиною Росію, розпочали агресію в Кореї. Пишучи листи з Америки, треба намагатися ясно показати справжній характер Стокголмської Відозви Миру, вживаючи або тих аргументів, що ми подали вище, або якихось подібних. Треба переконати всіх наших друзів та рідних, що ми всі хочемо миру, але підписування цієї Відозви аж ніяк не є шляхом до миру.

Це є стаття із серії щотижневих статтів, поширюваних тепер Загальною Радою Американської Єдности з метою допомогти американським громадянам ширити правду про Америку по всьому світу. Якщо у Вас є якісь питання або побажання щодо того, як зробити листи закордон ще ефективнішою зброєю у поході за правду — то напишіть листа до редактора, або до Загальної Ради Американської Єдности: Common Council for American Unity, 20 West 40th Street, New York 18, N. Y.

Десятьліття УККА: 1940-1950 друком

Якраз вийшла з друку брошурка про працю УККА за минулих 10 літ. Відділи та Філії дістануть цю брошурку для поширення. В місцевостях, де будуть Ювілейні імпрези, брошурку можна буде набути у впорядчиків. Іншим відділам розішлеться наступного тижня.

Брошурка буде добрим помічником та інформатором як для доповідачів, так теж і для громадянства.

ВІСТІ З УКРАЇНИ
(Нотатки з совєтської преси)

МАКСИМ РИЛЬСЬКИЙ

Максим Рильський написав черговий „художний" твір — вірш „Братові корейцеві". В ньому є такі слова:

„Долярами правди не купити,
Кровію безсмертя не залить,
І нікі в світі уол-стріти
Не спроможні сонце погасить.

Ні чума, ні атомні снаряди,
Ні жало змiїнне клевети,
Ні продажні зрадники і гади
Не скрять вас, сестри і брати..."

Багато треба було людині перейти в життю щоб дійти до таких „ідей" і до таких шедеврів української художньої мови, як „снаряди", „клевета".

ОЛІСН, Н. Й. — Тов. Зап. Січ, від. 363, повідомляє що три-квартальні збори відбудуться в неділю, 8. жовтня, в годині 2. попол. Проситься всіх членів прийти на ті збори, а довгуючих просимо вирівнати свої вкладки. На цих зборах буде даний звіт контрольною комісією. — Г. Підскальний, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Сестр. Благовіщення, від. 125 повідомляє членів, що сходини відділу відбуваються два рази в місяці, а саме: в парохіяльній галі св. О. Николая при Оклей й Райс вул. в другу неділю кождого місяця в год. 1. попол., і в Союзовім Домі в третій понеділок кожного місяця від год. 7:30 до 8:30 вечером. З огляду на це просимо членів платити членські вкладки і полагоджувати справи в вище означенім часі і місці. — К. Плитак, предс.; П. Яворська, кас.; І. Подола, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Тов. ім. І. Франка, від. 241, повідомляє всіх членів, що збори відбудуться в суботу, 7. жовтня, в год. 3. попол. в галі під ч. 74 Геріс Евеню. Обовязком кожного члена явитись на ці зборах, бо є важні справи до полагодження. — Уряд.

КЛІВЛЕНД, О. — Місячні збори Бр. св. Петра й Павла, від. 102, відбудуться в неділю, 8. жовтня, зараз по другій Сл. Божій в галі церковній 2280 W. 7th St. — Н. Олексик, предс.; Н. Вусько, кас.; М. Бобечко, секр.

CLEVELAND, O. — St. Basil Br. 364 — There will be a regular monthly meeting on Sunday, October 8, 1950 2 p.m. at the Ukrainian Home 3161 East 93rd St. Every member is urged to attend this meeting as important issues will be discussed. We also request all members that haven't paid the additional twenty cents per month for the daily paper to do so at this meeting. The increase was voted upon at the convention and passed therefore each member receiving the daily paper must pay the increase. All other nationality papers cost more than our paper so lets all pitch in and make ours the best. Thank you. — E. Bilecky, Fin. Sec'y.

ПОСМЕРТНІ ЗГАДКИ

Дня 24. вересня 1950 року помер у Гринфілд, Масс., член відділу 207 УНСоюзу, Товариства Галицька Січ в 56. році життя

СТЕПАН ПАСІЧНИК.

Покійний походив зі села Попіщ, повіт Броди. Полишив в смутку жену і діти.

Похорон відбувся в католицькій церкві в Савт Дирфілд.

Хай американська земля буде йому легкою.

В. И. П.
Е. Сельский, предс.;
В. Гудима, секр.

Дня 18. вересня 1950 року помер в 60. році життя

АНТОНІЙ ГІБА,

довголітній член Тов. Українська Січ, від. 39 УНСоюзу в Сиракюз, Н. Й.

Покійний родився 1890 р., в поході з села Березівці, пов. Ліско, Західна Україна. До Союзу і Тов. вступив 1918 р.

Українська громада в Сиракюз втратила доброго і чесного громадського працівника, що ніколи не жалів ні гроша ні труду для загальної української справи. При масовій участи членів Тов. і уряду, родини і приятелів похоронено покійного здому жалоби до укр. гр. кат. церкви св. Івана Хрестителя, а відтак на цвинтар св. Н. Хрестителя в Сиракюз, Н. Й.

Покійний полишив в смутку жену Анну, чотири дочки і внуки. Похорон відбувся 20. вересня 1950.

В. И. П.
В. Осухівський, секр.

Дня 10. вересня 1950 р. помер по короткій а тяжкій недузі

ТОМА МИХАЙЛО ВІВЧАР,

член від. 330 У. Н. Союзу в Літел Фолс, Н. Й.

Покійний родився 1929 р. в Літел Фолс, а до Союзу вступив 1938 р. Покійний служив при Флъоті, а що мав відіхати до Кореї, то приїхав до дому попрощатися з родиною. Вертаючи літаком його стрінув нещасний випадок, бо літак розбився і покійний помер в муках в шпиталі. Полишив в смутку батька, маму і брата.

Поховано його на цвинтарі св. Марії католицької церкви в Геркімер, Н. Й. — В. И. П.!

Н. Паламар, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

КЛІВЛЕНД, О. — Збори Тов. „Сокіл", від. 336, відбудуться в неділю, 8. жовтня, в год. 1. попол., в Укр. Нар. Домі. Проситься всіх членів прийти на збори, вирівнати свої вкладки, та взяти участь в обговорюванні важних справ. — Е. Дзядига, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. — Збори Тов. „Єдність", від. 163, відбудуться в неділю, 8. жовтня в год. 1. пополудні, в домі Горожан 847 North Franklin St. Проситься всіх членів прийти на збори, бо є важні справи до полагодження — М. Паранич, секр.

КЛІВЛЕНД, О. — Подається до відома членам Тов. ім. І. Франка, від. 334, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. жовтня, в год. 1. попол. в У. Н. Домі. Проситься членів прийти на ці збори і вирівнати свої залеглості. — М. Задерецький, предс.; С. Морозович, фін. секр. І. Жук, рек. секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Бр. св. Юрія, від. 379 повідомляє всіх членів і членкиць, що звичайні місячні збори відбудуться в неділю, 8. жовтня, в год. 12:30 сполудня, в Домі Відділів УНСоюзу, 845 N. Western Ave. Проситься членів прибути на час і вирівнати свої вкладки. Члени, що не прибудуть на збори і не заплатять своїх вкладок, будуть суспендовані. — Г. Бобик, предс.; М. Семків, кас.; В. Пилипів, секр.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Сестр. Рож. Пресв. Богородиці, від. 36, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 8. жовтня, в церковній галі, в год. 3. попол. Проситься членкиць явитися на означений час, бо маємо важні справи до вирішення, а членкиці, що довгують, повинні прийти на збори і вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — Е. Герула, предс.; Н. Грицак, кас.; М. Ходак, секр.

ПЕТЕРСОН, Н. ДЖ. — Повідомляється всіх членів від. 64 ім. Т. Шевченка, що місячні збори відбудуться в суботу, дня 7. жовтня 1950 при 100 Маркет Ст., Патерсон, Н. Дж. Проситься всіх членів прийти на ці збори і вирівнати свої вкладки, бо інакше будуть суспендовані. — І. Бурцей, секр.

ТАРЗАН, ч. 2442. Ближче... ближче.

Коли чоловік, що впав жертвою Скондера, прийшов до свідомости, він описав одяг, який від нього вкрав напасник.

Пустими вулицями Тарзан почав слідити перебраного вбивника.

Вкінці, на причалі, німий свідок вказував, що Луї дістався на корабель.

Обережно підступав малпочоловік до корабля.